

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТУ
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан географічного
факультету _____
/Калинич І. В./
« 31 » серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ГЕОГРАФІЇ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	10 “Природничі науки”
Спеціальність	106 “Географія”
Освітня програма	“Географія”
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Ужгород – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми географії» для здобувачів вищої освіти галузі знань 10 «Природничі науки» спеціальності 106 «Географія» освітньої програми «Географія».

Розробники: Карабінюк М. М., асистент

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фізичної географії та раціонального природокористування

протокол № 1 від « 28 » серпня 2020 р.

Завідувач кафедри: Поп С.С.

Схвалено методичною комісією _____ географічного факультету

протокол № 1 від « 28 » серпня 2020 р.

Голова методичної комісії: Потіш Л.А.

© Карабінюк М. М., 2020 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2020 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	4-й	5-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5	8-й	9-й
	Лекції:	
	20	8
	Практичні (семінарські):	
	10	2
Вид підсумкового контролю: усний	Лабораторні:	
	–	–
Форма підсумкового контролю: залік	Самостійна робота:	
	60	80

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «**Актуальні проблеми географії**» є встановлення теоретично-методологічних, прикладних та інших найважливіших проблем географічної науки на сучасному етапі її розвитку.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові (спеціальні, предметні) компетентності (ФК):

ФК 2. Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства.

ФК 5. Здатність аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.

ФК 6. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.

ФК 7. Знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації.

ФК 9. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Актуальні проблеми географії**» є опанування низки навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП) впродовж 1–7 семестрів навчання у ВНЗ, зокрема:

ОК 2.2	Загальне землезнавство
ОК 2.5	Метеорологія та кліматологія
ОК 2.6	Загальна гідрологія
ОК 2.9	Геоморфологія та палеогеографія плейстоцену
ОК 2.11	Ландшафтознавство з основами ландшафтної екології
ОК 2.12	Основи океанології
ОК 2.14	Основи екології
ОК 2.17	Регіональна економічна і соціальна географія
ОК 2.22	Основи суспільної географії

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Географія**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати географічний потенціал території.	ПРН 4
Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук.	ПРН 5
Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.	ПРН 9
Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні.	ПРН 10

Дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, чесності, професійного кодексу поведінки.	ПРН 11
Аналізувати зміни компонент навколишнього середовища, спричиненні різними видами господарської діяльності, набути навички пошуку шляхів зменшення негативного впливу на довкілля.	ПРН 13
Знання проблем та особливостей сучасних демографічних процесів на планетарному, національному та локальному рівнях, розуміння причинно-наслідкових зразків цих процесів, розуміння сучасних тенденцій розвитку суспільства в умовах глобалізації і регіоналізації	ПРН 14

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Актуальні проблеми географії**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ історичні етапи формування географічної науки, їх особливості та притаманні їм проблеми географічних ідей; ⇒ основні проблемні питання теоретико-методологічної основи сучасної географії та розвитку її прикладного напрямку; ⇒ виявляти та аналізувати закономірності появи та поширення проблемних процесів і явищ у географічному середовищі; ⇒ взаємозв'язки між глобальними та локальними географічними проблемами та їх поширення; ⇒ основні підходи до аналізу взаємовпливу людини з природою. 	<p>ПРН 4</p> <p>ПРН 5</p> <p>ПРН 9</p> <p>ПРН 11</p>
<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ характеризувати проблеми системи географічних наук та об'єктів і предметів дослідження окремих географічних дисциплін; ⇒ узагальнити основні методологічні та методичні положення сучасної географії та визначити найважливіші проблеми цієї галузі географічної науки на сучасному етапі її розвитку; ⇒ узагальнити свої знання за викладені роки навчання дисциплінам і показати спірність, дискусійність, проблематичність багатьох теоретичних та прикладних питань та положень сучасної географії; ⇒ розробляти пропозиції щодо вирішення найактуальніших проблем у географічному просторі, встановлювати причинно-наслідкові взаємозв'язки розвитку процесів і явищ у системі суспільство-природа. 	<p>ПРН 10</p> <p>ПРН 13</p> <p>ПРН 14</p>

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методами навчання є: словесні (лекція, пояснення, бесіда, розповідь), практичні (тестування, семінарське заняття), наочні методи (ілюстрації, демонстрації).

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з дисципліни є: виступи на семінарських заняттях, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань самостійної роботи та у процесі підготовки до семінарських занять, доповіді, дискусії та проблемно-пошукові освітньо-рольові ігри, модульні контрольні роботи; усний підсумковий залік.

Самостійна робота включає: опрацювання теоретичних положень навчальної дисципліни за результатами прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих питань передбачених для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення наукової літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; формування доповідей для виступу та ін.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування на семінарах та наукові дискусії.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік в усній формі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота			Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	50	100
16	16	18		

T1, T2 ... – теми семінарів

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота		Модульна контрольна робота	Сума
T5	T6	50	100
25	25		

T1, T2 ... – теми семінарів

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Макс. кількість балів (сумарна)	Кількість	Макс. кількість балів (сумарна)
Семінарські заняття	3	50	2	50
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу, який головню проводиться з метою оцінки результатів навчання студентів на визначених його етапах. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «**Актуальні проблеми географії**» проводиться двічі на семестр, згідно з розкладом модульних контролів визначених навчальною частиною за робочими навчальними планами в межах годин, які відведені на семінарські заняття. До виконання модульної роботи допускаються студенти, які виконали завдання на семінарських заняттях, що передбачені програмою дисципліни. До початку модульної контрольної роботи студенти мають мати поточні підсумкові бали за семінарські заняття та самостійної роботи.

Виконання модульної контрольної роботи передбачає виконання студентом завдань трьох рівнів складності: перший – 5 тестів (2 бали за кожен правильну відповідь (разом 10 балів)); другий – 2 терміни (5 балів за повне визначення кожного терміну (разом 10 балів)); третій – 2 теоретичні запитання (15 балів за вичерпну відповідь кожного запитання (разом 30 балів)). Максимальна кількість балів одержаних під час модульної контрольної роботи становить 50 балів.

Перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу не підвищуються.

Після завершення другого модульного контролю викладач оголошує загальну кількість балів накопичених студентом за семестр навчання. Якщо студент набрав 60 і більше балів, то залік може бути виставлений за результатами модульних контролів на момент оголошення результатів. У разі якщо студент бажає поліпшити свою оцінку, він складає залік за всією програмою навчальної дисципліни. При цьому, у підсумкову оцінку не враховуються (не додаються) бали накопичені студентом впродовж навчального семестру.

Критерії оцінювання модульного циклу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка національна та ECTS	Критерії оцінювання
90 – 100	Відмінно (A)	Студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.
82-89	Добре (B)	Студент повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.
74-81	Добре (C)	Студент повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.
64-73	Задовільно (D)	Студент розкрив теоретичні питання, але при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння матеріалу.
60-63	Задовільно (E)	Студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.
35-59	Незадовільно (FX)	Студенту не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило, такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.
0-34	Незадовільно (F)	Студенту не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Семестровий контроль з дисципліни «Актуальні проблеми географії» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в усній формі цілісно охоплює навчальний матеріал, визначений робочою навчальною програмою дисципліни. Термін проведення семестрового контролю визначений графіком навчального процесу. Впродовж семестру студенти мають можливість набрати від 0 до 100 балів, що переводиться у національну шкалу оцінювання і, відповідно, у шкалу ECTS. Якщо студент набрав 60 і більше балів, то екзамен може бути виставлений за результатами модульних контролів на момент оголошення їх результатів. Під час підсумкового семестрового контролю студент, який набрав більше 60 балів, має право підвищити свою оцінку склавши залік і, незважаючи на успішність спроби, його оцінка не може бути нижчою від суми балів накопичених впродовж навчального семестру. Підсумкова оцінка з дисципліни визначається викладачем головно на основі оцінювання відповідей на питання з урахуванням балів, отриманих за відповіді на додаткові питання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи)	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано
35-59	FX	незадовільно	
0-34	F		

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

- Тема 1. Вступ. Зміст і структура і завдання курсу «Актуальні проблеми географії».
Об'єкт, предмет, завдання вивчення курсу. Місце дисципліни в системі географічних наук. Цілі і завдання географічних досліджень. Проблеми визначення географії як цілісної науки.
- Тема 2. Проблеми загальної фізичної та соціально-економічної географії.
Глобальні проблеми людства як основна концепція сучасних проблем географії. Проблема війни та миру. Екологічні проблеми. Економічні проблем. Проблема відсталості країн, що розвиваються. Проблема збереження ресурсів Світового океану. Демографічні проблеми.
- Тема 3. Сучасні проблеми ландшафтознавства та ландшафтної екології.
Сучасні дискусії науковців стосовно розвитку і значення ландшафтознавства як «ядро» фізичної географії. Дискусійні підходи до аналізу взаємодії людини та ландшафтів..
- Тема 4. Проблеми регіональної економічної і соціальної географії.
Проблеми об'єкту і предмету регіональної географії. Економіко-географічне районування: сутність та теоретичні засади. Економіко-географічне районування території України та світу.
- Тема 5. Екологія в контексті сучасних проблем географії.
Географічні основи раціонального використання природних ресурсів та оптимізація природокористування. Проблеми територіальної організації, інвентаризації природних ресурсів, обґрунтування схем районного планування сільських і міських територій. Моніторинг екологічного стану компонентів і комплексів довкілля.

Модуль 2

- Тема 6. Актуальні проблеми геології, геоморфології та палеогеографії.
Цілі та задачі геології та геоморфології на сучасному етапі розвитку. Числове моделювання рельєфу, стійкість та змінність геоморфосистем. Морфодинаміка рельєфу. Регіональні закономірності геоморфогенезу природних та урбанізованих геоморфосистем. Проблеми палеогеографії.
- Тема 7. Проблеми гідрології та океанології.
Проблеми вивчення водойм суходолу. Питання меж океанів та морів. Проблеми вивчення океанічних вод та напрямки розвитку океанології. Комплексні проблеми Світового океану. Проблеми якості та збереження прісних вод.
- Тема 8. Актуальні проблеми суспільної географії.
Проблеми закономірностей територіальної організації соціальної інфраструктури світу та України. Глобалізація та її наслідки.
- Тема 9. Проблеми кліматології та метеорології.
Причини сучасних коливань клімату. Кліматичні цикли і ритми. Глобальне потепління та його можливі наслідки.
- Тема 10. Сучасні проблеми біогеографії.
Підходи до біогеографічного поділу території. Проблеми класифікації, картографування та районування територій на глобальному і регіональному рівнях. Біогеографія України. Екологічна біогеографія.

6.2. Структура навчальної дисципліни

денна форма навчання

	Кількість годин	
	Форма навчання: денна	
		у тому числі

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
8-й семестр					
Модуль 1					
Тема 1. Вступ. Зміст і структура і завдання курсу «Актуальні проблеми географії»	8	2			6
Тема 2. Проблеми загальної фізичної та соціально-економічної географії	10	2	2		6
Тема 3. Сучасні проблеми ландшафтознавства та ландшафтної екології	10	2	2		6
Тема 4. Проблеми регіональної економічної і соціальної географії	8	2			6
Тема 5. Екологія в контексті сучасних проблем географії	9	2	1		5
Модульна контрольна робота			1		
Разом за модуль	45	10	6		29
Модуль 2					
Тема 6. Актуальні проблеми геології, геоморфології та палеогеографії.	9	2			7
Тема 7. Проблеми гідрології та океанології.	8	2			6
Тема 8. Актуальні проблеми суспільної географії.	10	2	1		6
Тема 9. Проблеми кліматології та метеорології.	10	2	2		6
Тема 10. Сучасні проблеми біогеографії.	8	2			6
Модульна контрольна робота			1		
Разом за модуль	45	10	4		31
Разом за семестр	90	20	10	-	60

заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Форма навчання: заочна				
	Усього	у тому числі			
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
9 семестр					
Тема 1. Вступ. Зміст і структура і завдання курсу «Актуальні проблеми географії»	12	2			10
Тема 2. Проблеми загальної фізичної та соціально-економічної географії	12				12
Тема 3. Сучасні проблеми ландшафтознавства та ландшафтної екології	8				8
Тема 4. Проблеми регіональної економічної і соціальної географії	6				6
Тема 5. Екологія в контексті сучасних проблем географії	8	2			6
Тема 6. Актуальні проблеми геології, геоморфології та палеогеографії.	9	2			7
Тема 7. Проблеми гідрології та океанології.	7				7

Тема 8. Актуальні проблеми суспільної географії.	8				8
Тема 9. Проблеми кліматології та метеорології.	10	2			8
Тема 10. Сучасні проблеми біогеографії.	10		2		8
Разом за семестр	90	8	2		80

6.3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Сучасні прояви глобальних проблем людства в Україні та їхній вплив на геосфери Землі	2	
2	Сучасні проблеми ландшафтознавства та ландшафтної екології	2	
3	Наймасштабніші екологічні катастрофи в історії людства	2	
4	Демографічні проблеми в Україні та світі	2	
5	Глобальне потепління. Проблеми кліматології та метеорології.	2	
6	Вплив глобальних кліматичних змін на біосферу		2
Разом		10	2

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Структура системи географічних наук.	1	3
2	Проблеми ґрунтового-географічного і агроґрунтового районування України.	2	3
3	Світова класифікація ґрунтів (WRB) і її співставлення з класифікацією ґрунтів України.	1	2
4	Сучасні проблеми загального землезнавства.	2	3
5	Географічна оболонка Землі: вплив людини на її складові	1	2
6	Основні напрями досліджень фізичної географії.	1	2
7	Фізична географія в системі географічних наук.	2	3
8	Виділіть основні напрями досліджень економічної та соціальної географії.	1	2
9	Проблеми сучасної географії щодо методології та методів дослідження, точності та відтворення результатів дослідження.	2	3
10	Проблеми сучасної геоморфології та палеогеографії, як напряму географічної науки.	2	3
11	Структура прикладної географії та її проблеми і місце в сучасній географії. Проблеми сучасної географії щодо впровадження в практику отриманих знань.	1	3
12	Сучасна парадигма природокористування.	1	2
13	Проблема єдності географії як науки та пошук єдиного об'єкту дослідження.	1	2
14	Глобальні проблеми людства в контексті сучасних проблем географії.	1	2
15	Екологія в контексті сучасних проблем географії.	1	2
16	Сучасні проблеми біогеографії	1	2
17	Екологія в контексті сучасних проблем географія	1	2
18	Класифікаційна проблема як одна із найскладніших теоретичних та прикладних проблем.	1	2
19	Проблеми кліматології та метеорології.	2	2
20	Глобальне потепління та його можливі наслідки	1	2
21	Еволюція геології як науки.	1	2

22	Проблеми класифікації гірських порід та утворення.	1	2
23	Об'єкт, предмет, завдання вивчення курсу. Місце дисципліни в системі географічних наук.	2	2
24	Проблеми визначення географії як цілісної науки. Структура природничої географії.	1	1
25	Сучасні проблеми біогеографії.	2	2
26	Глобальні проблеми людства як основна концепція сучасних проблем географії.	1	1
27	Екологічні проблеми.	1	1
28	Економічні проблем. Проблема відсталості країн, що розвиваються.	1	2
29	Проблема збереження ресурсів Світового океану.	1	1
30	Демогеографічні проблеми: демографічного вибуху, урбанізації....	1	1
31	Сучасні проблеми ландшафтознавства та ландшафтної екології.	1	1
32	Сучасні дискусії науковців стосовно розвитку і значення ландшафтознавства як «ядро» фізичної географії.	2	2
33	Дискусійні підходи до аналізу взаємодії людини та ландшафтів.	1	1
34	Проблеми регіональної фізичної географії. Проблеми об'єкту і предмету регіональної фізичної географії.	2	2
35	Фізико-географічне районування: сутність та теоретичні засади. Спірні питання таксономії фізико-географічних регіонів.	2	2
36	Фізико-географічне районування території України та світу.	1	1
37	Конструктивна географія та її місія в контексті вирішення проблем природокористування, гармонізації стосунків в системі людина-ландшафт.	2	1
38	Екологія в контексті сучасних проблем фізичної географії.	2	1
39	Географічні основи раціонального використання природних ресурсів та оптимізація природокористування.	1	1
40	Опрацювання додаткової інформації та підготовка до модульних контрольних робіт	8	6
	Разом	60	80

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми географії» передбачає використання географічних карт, навчальних атласів, ілюстрацій, схем, таблиць тощо, відповідно до теми заняття, а також сайту електронного навчання Moodle, низки освітніх порталів із електронним картографічним матеріалом, офіційних сайтів вітчизняних та закордонних установ і громадських організацій, які займаються моніторингом глобальних екологічних та соціально-економічних проблем людства та ін. Для представлення деяких лекційних матеріалів, проведення й організації проблемно-пошукових освітньо-рольових ігор передбачається використання мультимедійних проекторів, екранів тощо. Офісні додатки, сервіс Google Meet.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Богучарсков В. Т. История географии: Учебное пособие для вузов / В. Т. Богучарсков. – М.: Академический Проект, 2006. – 560 с.
2. Влах М. Теорія і методологія географічної науки : навч. Посібник / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2017. – 120 с.
3. Влах М. Історія географії : навч. посібник / М. Влах. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2018. – 338 с.

4. Немець К. А., Немець Л. М. Теорія і методологія географічної науки: методи просторового аналізу / Навчально-методичний посібник // К. А. Немець, Л. М. Немець. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 172 с.
5. Войтович Р.В. Глобалізаційні процеси в сучасному світі : навч.-метод. матеріали / Р.В. Войтович, М.Т. Солоха ; уклад. Г. І. Бондаренко. – К. : НАДУ, 2013. – 52 с.
6. Книш М. Глобальні проблеми людства : навч. посібник / М. Книш, Л. Котик. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 330 с.
7. Позняк С. Актуальні проблеми географії ґрунтів // Вісник Львівського університету. Серія географічна. 2013. Вип. 44. С. 3–7.
8. Резнікова Н.В. Проблема забруднення навколишнього середовища та глобальні проблеми екорозвитку / Н.В. Резнікова // Глобальні екологічні проблеми в сучасному світі: екологічна детермінанта міжнародних економічних відносин. – 2016. – №1. – С.8–42.
9. Лозинський Р. Тенденції та проблеми розвитку географії в Україні у контексті реформи вищої освіти / Р. Лозинський, В. Біланюк // Вісник Львівського університету. Серія географічна. 2016. Випуск 50. С. 234–242.

Допоміжна література

1. Власов В. Тенденції та проблеми глобальних процесів у світовій продовольчій сфері // Економіка України. – 2006. – № 3. – С. 75–80
2. Власов В.І. Глобалізація і глобальна продовольча проблема // Економіка АПК. – 2004. – № 1. – С.15–22
3. Гришанков Г.Е. Введение в физическую географию. Предмет и метод. – К., 2001. – С. 73-223.
4. Еловичева Я.К. Проблемы физической географии : пособие для студентов геогр. фак. – Минск : БГУ, 2011. – 271 с.
5. Ковалев Е. Глобальная продовольственная проблема // Мировая экономика и международные отношения. – 2004. – №10. – С.26–34.
6. Ляшенко Д.О. Глобальні проблеми сучасності та їх можливий прояв в Україні // Український географічний журнал. – 2002. – №3. – С.63–68.
7. Олійник Я. Б. Методи вивчення наукових шкіл в історії української суспільної географії / Я. Б. Олійник, С. М. Шевчук // Часопис економічної та соціальної географії. – 2012. – Вип. 13 (2). – С. 9–14.
8. Олійник Я. Б. Теоретичні підходи до розуміння сутності наукової школи в географії / Я. Б. Олійник, С. М. Шевчук // Географія та сучасність : зб. наук. пр. Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова. – 2010. – Вип. 24. – С. 6–11.
9. Олійник Я. Глобальні проблеми людства: Контексти виникнення // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2006. – № 38. – С. 3–4
10. Сиротенко А. Глобальні проблеми людства // Географія та основи економіки в школі. – 2002. – № 1. – С. 11–16.

Ресурси в мережі Інтернет

1. Книш М. Глобальні проблеми людства : навч. посібник / М. Книш, Л. Котик. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 330 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/03/%D0%93%D0%BB%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D1%8E%D0%B4%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0_2015.pdf
2. Лозинський Р. Тенденції та проблеми розвитку географії в Україні у контексті реформи вищої освіти / Р. Лозинський, В. Біланюк // Вісник Львівського університету. Серія географічна. 2016. Випуск 50. С. 234–242. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/geography/article/view/8709>
3. Войтович Р.В. Глобалізаційні процеси в сучасному світі : навч.-метод. матеріали / Р.В. Войтович, М.Т. Солоха ; уклад. Г. І. Бондаренко. – К. : НАДУ, 2013. – 52 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/ee5b5efc-88dd-4070-ae8b-e64b11b6ff2a.pdf

4. Дідух Я. Екологічні аспекти глобальних змін клімату: причини, наслідки, дії / Я. Дідух // Вісник Національної академії наук України. – 2009. – № 2. – С. 34–44. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnanu_2009_2_12

